

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 19 marca 2015 r.

Druk nr 856

**KOMISJA
ŚRODOWISKA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Środowiska wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Bogdan Pęk.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodnicząca Komisji
Środowiska
(-) Jadwiga Rotnicka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) dotychczasowe pkt 1, 1a, 1b, 1c i 1d oznacza się odpowiednio jako pkt 1a, 1b, 1c, i 1d i 1e oraz dodaje się pkt 1 w brzmieniu:

„1) drzewo – wieloletnią roślinę o zdrewniałym jednym lub kilku pędach głównych (pniach) i gałęziach tworzących koronę, kiedykolwiek podczas rozwoju rośliny;”;

b) dotychczasowy pkt 2a oznacza się jako pkt 2aa oraz dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) krzew – wieloletnią roślinę rozgałęziającą się na wiele równorzędnych zdrewniałych pędów, nietworzącą pnia ani korony, niebędącą pnączem;”;

c) w pkt 29 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) żywotność drzewa lub krzewu – prawidłowy przebieg ogółu procesów życiowych drzewa lub krzewu.”;

2) w art. 83:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów może być uzależnione od:

1) określonych przez organ nasadzeń zastępczych, rozumianych jako posadzenie drzew lub krzewów, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów, stanowiących kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy w rozumieniu art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska lub

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

- 2) przesadzenia tych drzew lub krzewów.”;
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3f w brzmieniu:

3a. Organ, wydając zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów uzależnione od wykonania nasadzeń zastępczych, bierze pod uwagę w szczególności dostępność miejsc do nasadzeń zastępczych oraz następujące cechy usuwanych drzew lub krzewów:

- 1) wartość przyrodniczą, w tym rozmiar drzewa lub powierzchnię krzewów oraz funkcje, jakie pełnią w ekosystemie;
- 2) wartość kulturową;
- 3) walory krajobrazowe;
- 4) lokalizację.

3b. Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów określa:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
- 2) miejsce usunięcia drzewa lub krzewu;
- 3) nazwę gatunku drzewa lub krzewu;
- 4) obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm, a w przypadku gdy drzewo posiada koronę na tej wysokości – obwód pnia mierzony bezpośrednio poniżej korony;
- 5) wielkość powierzchni, z której zostanie usunięty krzew;
- 6) wysokość opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu;
- 7) termin usunięcia drzewa lub krzewu.

3c. W przypadku uzależnienia wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów od wykonania nasadzeń zastępczych, zezwolenie to określa dodatkowo:

- 1) miejsce nasadzeń;
- 2) liczbę drzew lub wielkość powierzchni krzewów;
- 3) minimalny obwód pni drzew na wysokości 100 cm lub minimalny wiek krzewów;
- 4) gatunek lub odmianę drzew lub krzewów;
- 5) termin wykonania nasadzeń;
- 6) termin złożenia informacji o wykonaniu nasadzeń.

3d. W przypadku uzależnienia wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów od przesadzenia drzew lub krzewów, zezwolenie to określa dodatkowo:

- 1) miejsce, na które zostanie przesadzone drzewo lub krzew;

- 2) termin przesadzenia drzewa lub krzewu;
- 3) termin złożenia informacji o przesadzeniu drzewa lub krzewu.

3e. W przypadku uzależnienia wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów od wykonania nasadzeń zastępczych bądź od przesadzenia drzew lub krzewów, zezwolenie to może określać dodatkowo warunki techniczne sadzenia lub przesadzenia drzew lub krzewów.

3f. Jeżeli przyczyną usunięcia drzew lub krzewów jest realizacja inwestycji wymagającej uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub pozwolenia na budowę, zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów może zostać zrealizowane pod warunkiem uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub pozwolenia na budowę, która koliduje z drzewami lub krzewami, będącymi przedmiotem zezwolenia. Przepisu nie stosuje się do inwestycji liniowych celu publicznego.”,

c) w ust. 4:

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm, a w przypadku gdy drzewo posiada koronę na tej wysokości – obwód pnia mierzony bezpośrednio poniżej korony;”,

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) rysunek, mapę albo wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane projekt zagospodarowania działki lub terenu w przypadku realizacji inwestycji, dla której jest on wymagany zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 oraz z 2014 r. poz. 40, 768, 822, 1133 i 1200) – określające usytuowanie drzewa lub krzewu w stosunku do granic nieruchomości i obiektów budowlanych istniejących lub projektowanych na tej nieruchomości;”,

– dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) projekt planu:

- a) nasadzeń zastępczych lub
- b) przesadzenia drzew lub krzewów

– jeżeli są planowane, wykonany na rysunku lub mapie, oraz informację o liczbie, gatunku lub odmianie drzew lub krzewów oraz miejscu i planowanym terminie ich wykonania.”,

d) w ust. 6 uchyla się pkt 4,

e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się również do:

1) krzewów, których wiek nie przekracza 10 lat;

2) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

a) 35 cm – w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

b) 25 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew.”;

3) w art. 84 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku naliczenia opłaty oraz uzależnienia wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów od przesadzenia drzew lub krzewów albo wykonania nasadzeń zastępczych organ właściwy do wydania zezwolenia odracza termin uiszczenia opłaty za ich usunięcie na okres 3 lat od dnia upływu terminu ich przesadzenia lub wykonania nasadzeń zastępczych wskazanego w zezwoleniu.”;

4) w art. 85 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Jeżeli drzewo posiada na wysokości 130 cm koronę, jako obwód pnia drzewa przyjmuje się obwód pnia bezpośrednio poniżej korony drzewa.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.²⁾) w art. 402 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wpływy z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów stanowią w całości dochód budżetu gminy, z której terenu usunięto drzewa lub krzewy, z wyjątkiem wpływów z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów nakładanych przez starostę, które stanowią w całości dochód budżetu powiatu.”.

Art. 3. Do postępowań wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1238 oraz z 2014 r. poz. 40, 47, 457, 822, 1101, 1146, 1322 i 1662.

UZASADNIENIE

Celem ustawy jest wprowadzenie rozwiązań prawnych zmierzających do rozwiązania istotnego społecznie problemu, jakim jest ochrona drzew w procesach inwestycyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) w 2014 r. przeprowadziła kontrolę – Ochrona drzew w procesach inwestycyjnych w miastach. Ustalenia kontroli NIK wskazują na konieczność nowelizacji ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), w szczególności w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień oraz właściwej kompensacji przyrodniczej w przypadku usuwania drzew.

Jak wynika ze stanowiska NIK przekazanego Marszałkowi Senatu zaproponowane w informacji o wynikach kontroli zmiany przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są zbieżne z propozycjami zmian zawartymi w rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (przewiduje wprowadzenie zmian do ustawy o ochronie przyrody), który wpłynął do Sejmu w dniu 25 lipca 2014 r. i obecnie znajduje się na etapie pierwszego czytania (druk sejmowy nr 2656). Jednakże z uwagi na fakt, że proponowane w informacji o wynikach kontroli zmiany przepisów ustawy o ochronie przyrody mają na celu rozwiązanie istotnego również społecznie problemu, jakim jest ochrona drzew w procesach inwestycyjnych, a także stan prac nad nowelizacją ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw NIK postuluje wdrożenie prac legislacyjnych w zakresie zmiany ustawy o ochronie przyrody skutkujących zakończeniem procesu legislacyjnego jeszcze przed upływem obecnej kadencji Parlamentu.

Projektowana nowelizacja, zgodnie z postulatami NIK, w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- 1) wprowadza do słowniczka ustawowego definicję: „drzewa”, „krzewu” oraz „żywności drzewa lub krzewu” – art. 1 pkt 1;
- 2) wprowadza regulację przewidującą możliwość nakładania przez organy ochrony przyrody w zezwoleniu na usunięcie drzew lub krzewów obowiązku wykonania nasadzeń zastępczych (z dookreśleniem, że nasadzenia zastępcze stanowią kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska) – art. 1 pkt 2 lit. a;

- 3) określa przesłanki, jakimi powinien się kierować organ uzależniając wydanie zgody na „wycinkę” drzew lub krzewów od nasadzeń zastępczych – art. 1 pkt 2 lit. b (proponowane brzmienie art. 83 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody);
- 4) wskazuje elementy, jakie obligatoryjnie powinno zawierać zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów, dookreślając ponadto obligatoryjne elementy zarówno decyzji przewidującej nasadzenia zastępcze jak i decyzji przewidującej przesadzenie drzew lub krzewów – art. 1 pkt 2 lit. b (proponowane brzmienie art. 83 ust. 3a – 3d ustawy o ochronie przyrody);
- 5) przewiduje, w przypadkach przesadzania bardzo cennych drzew lub wykonywania nasadzeń zastępczych w trudnych warunkach wzrostu (na terenach miejskich lub przydrożnych), możliwość określenia przez odpowiedni organ w zezwoleniu na usunięcie drzew lub krzewów dodatkowo odpowiednich warunków technicznych sadzenia lub przesadzenia – art. 1 pkt 2 lit. b (art. 83 ust. 3e ustawy o ochronie przyrody);
- 6) wprowadza przepis uzależniający wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, w przypadku gdy przyczyną usunięcia drzewa lub krzewu jest realizacja inwestycji wymagającej uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub budowę, i która koliduje z drzewami lub krzewami będącymi przedmiotem zezwolenia, od uzyskania danego pozwolenia na budowę – art. 1 pkt 2 lit. b (projektowany art. 83 ust. 3f ustawy o ochronie przyrody);
- 7) rozszerza w zakres wymogów formalnych wniosku o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów poprzez wprowadzenie obowiązku:
 - a) dołączenia projektu zagospodarowania działki lub terenu w przypadku realizacji inwestycji, dla której jest on wymagany również zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,
 - b) aby wnioskodawca dołączył do wniosku o wydanie zezwolenia projekt planu nasadzeń zastępczych albo przesadzenia drzew lub krzewów, o ile takie działania są planowane – art. 1 pkt 2 lit. c;
- 6) wprowadza regułę ustalającą, że wymóg uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew uzależniony będzie od obwodu pnia drzewa przy podstawie pnia tj. na wysokości 5 cm, a nie od wieku drzewa (wymóg ten dotyczy drzew, których wiek przekracza 10 lat), jest to kryterium łatwo mierzalne i jednoznaczne – art. 1 pkt 2 lit. e;

- 7) ujednolica występujący w art. 84 ust. 4 i 5 sposób określania momentu, od którego rozpoczynają swój bieg terminy dla odroczenia bądź umorzenia opłaty za usunięcie drzew lub – art. 1 pkt 3.

Zmiana ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) zakłada natomiast, że wpływy z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów nakładanych przez starostę stanowiąc będą w całości dochód budżetu powiatu – art. 2.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia i zgodnie z przepisem przejściowym nie będzie miała zastosowania do postępowań wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem jej wejścia w życie w sprawach, o których mowa w art. 83–88 ustawy o ochronie przyrody.

Przedmiot projektowanej ustawy pozostaje poza obszarem regulacji prawa Unii Europejskiej.